

KAS GI TA PERSIJA?

Persija yra buvusi labai karvinga ir garsi savo karaliais — karo vadais, pvz., Nobuchodonosaru, Babeliu, kuris pasiekęs Afrikos Sacharą, Graikiją ir net Bulgariją, bet kritęs, nes sienoje pasirodęs pranašingas rąkios užrašas: "Mane, tekeli, ufrasin". Vienas žydų pranašas jam išaiškino: "Dievas suskaitė tavo viešpatavimo dienas, pasvėrė ir išdalins tarp persų." Dariaus laikais visa valstybė buvo padalyta į 20 sričių, kurias valdė karaliaus vietininkai, vad. satrapai.

Persai mokesčių nemokėdavo, bet užtat, jie turėdavo tarnauti kariuomenėje. Turtinių persų sūnūs augdavo karaliaus rūmuose, o suaugę sudarydavo karaliaus kariuomenę. Persai nemėgė melo, vaikus mokė trijų dalykų: jodinėti, iš lanko šaudyti ir visados teisybę, sakyti. Mėgė vynti. Svarbiausius reikalus sprendė pokyliuose. Persai save laikė visų žmonių geriau-

siais, pašauktais valdyti visą pasaulį. Neturėję nei maldyklų, nei aukurų, nei dievų statulų. Vyriausiasia dievui aukas sudėdavo sūnėdami ant kalnų ir žiūrėdami į dangų, nes dangus — jų dievas. Aukos būdavo dedamos be triukšmo, visiškai ramiai.

Dabartinė Persija savo teritoriniu dydžiu maždaug prilygsta trimis Ispanijoms arba dviem buvusiems Hitlerio Vokietijoms. Jos plotas — 1,643,558 km² su 15,055,000 gyv. Viena kilometre gyvena tik 9,2 žmonės (kai, pvz., Belgijoje — 281,6; Bavarijoje — 166,1; Lietuvoje — 48,4). Kraštas valdomas parlamento, vadinamo tautiniu susirinkimu, iš 136 atstovų, renkamo kas 2 metai (balsuoja tik vyrai, sumėgę 20 metų), senato iš 60 atstovų ir karaliaus — šacho, kuriuo nuo 1941 m. yra Mohamed Resa Pahlevi. 1941 m. rugsėjo mėn. visas kraštas buvo okupuotas sovietų ir britų kariuo-

Lietuvių Delegacija Washington

Spalio 12-toje, Republikonų Partijos Chairman Carroll Reece oficialiai įsteigė Lietuvių Diviziją, Republican National Committee, skirdamas Adv. Antaną Olį, iš Chicago pirmininku. Jis taipgi stipriai pasisakė už Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą. Tarp kitko, jis pareiškė, kad Republikonų Partija, užėmus vadovaujama rolę Amerikos valdžioje, reikalauja, kad laisvė ir nepriklausomybė būtų grąžinta Lietuvai, ir kad Sovietų kariuomenė ir policija išsinešintų lauk iš mūsų tėvų žemės. Republikonų Partija reikalauja, kad būtų sudarytos sąlygos Lietuvoje, kurios leistų tremtiniais grįžti be baimės ir pavojaus į savo namus, ir kad pagaliau lietuviams būtų leista per laisvus rinkimus pasirinkti savo valdžią. Paveiksle matosi, Carroll Reece, Republican National Committee Chairman, ir Kongresmonas Clarence Brown, Kongresinio vajuas pirmininkas, ir Clarence Willard, Tautinių Grupių pirmininkas. Lietuvių delegacijoje matosi Teisėjas William Laukaitis, SLA prezidentas, iš Baltimore, Md., Dr. M. J. Vinikas, SLA sekretorius, iš New York, William Kvetkus, RLK Susivienijimo sekretorius, iš Wilkes Barre, Pa., Adv. Antanas Shallan, Lietuvos garbės konsulas, iš Bostono, William Paschall, pirmininkas Lietuvių Republikonų Org., Philadelphiajioje, Kunigas Jonas Balkūnas, iš Maspeth, New York, Ponas ir ponis Juozas ir Violeta Tysliavai, iš Brooklyn, N. Y., Jonas Valaitis, iš Brooklyn, N. Y., Pius Žūris, iš Cleveland, Ohio, ir Adv. Antanas Olis, iš Chicago.

menų, kurios šiais metais kovos 2 d. turėjo iš Persijos pasitraukti.

Visas kraštas padalintas į 20 provincijų. Azerbeidžano provincija turi 106,605 km², sostinė — Tabris su 213,000 gyv. Ši provincija yra tarp Kaspijos vandenyno, Uzkaukazio (Gruzijos), Turkijos ir truputį siekia pietinio Irako sienas.

Maždaug visos Persijos gyventojų — persai; kita dalis susideda iš arabų, kurdų, turkų (ypač žymus kiekis Azerbeidžane). Visame krašte gyvena apie 6,000 europiečių ir 48,000 žydų. Dauguma gyventojų mahometonų tikėjimo: šiek tiek yra ir katalikų.

Viso krašto sostinė Terehranas su 531,246 gyv. (1940). Kadangi Persija gana kalnuota, o vidurinė daly didžiulės dykumos, dėl to krašte susidaro didžiuliai plotai visiškai nenaudojamos žemės ir todėl kraštas mažokai apgyventas. Daugiausia gyvenama pajūriais, paupiais ir kalnų pašlaitėmis, iš kur tirpsnčio sniego upeliai sudaro palankias galimybes drėkinti laukams. Didžiausią Persijai problemą sudaro žemės drėkinimas, nes kur yra daugiau lietaus kritulių, arba kur palankesnės drėkinimo galimybės, ten žemė duoda labai didelį derlių. Daugiausia sėjama kviečių (1,647,000 ha, Lietuvoje — 208,000 ha), ryžių (188,000 ha), miežių (574,000 ha). 1938/39 mt. medvilnės plotas užėmė 257,000 ha, derliaus buvo gauta 400,000 tonų; tabaku 1938 m. buvo užsėta 14,000 ha, metinio derliaus gauta 165,000 to; kiek mažiau auginama arbatos ir cukrinių runkelių. Miško visame krašte tik 3%, kai, pvz., Lietuvoje 17%, Vokietijoje 27% ir t.t.

Krašto ūkyje labai didelį vaidmenį vaidina pievų ganyklos, kuriomis dar ir dabar gana žymus kiekis gyventojų verčiasi gyvendami klajoklių gyvenimą, klajodami drauge su savo bandomis, kurias daugiausia sudaro avys. Užtat vilnų metinė produkcija 170,000 tonų; iš jų daugiausia klajokliai naminiu būdu gamina geriausius persų kilimus; paskutinių laikų gana daug persiškų kilimų pagamina modernūs fabrikai Tobris, Kirman, Sultanbade ir kt. miestuose, be to, iš avių kailių išdirba karakulių kailius. Kaspijos pajūryje gerokai klesti šilko pramonė (1940 m. gauta 2½ mil. kg. šilko.)

1940 m. visame krašte buvo 14,011,000 avių (Lietuvoje 582,000), ožkų — 7,119,000, galvijų 2,920,000 (Lietuvoje — 1,144,000); asilų — 1,180,000, arklių

— 305,000 (Lietuvoje — 526,000; 1937 m.). Žuvininkystė daugiausia verčiamasi Kaspijos jūroje, o Persų įlankoje daugiausia užsiimama perlių žvejyba.

Svarbiausi šiandieniai krašto ūkio šaltiniai — tai žibalo versmės. Iki šiol žibalo laukai daugiausia išnaudojami pietinėje Persijoje, jie priklauso vad. Anglo-Iranian Oil Co. (AIOC). Šio bėvės didžiausios versmės yra Masqid-Suleiman (Maidan-i-Naftun). Kel uostas yra atvesta 131 km. ilgio žibalo vamzdžiai. 1940 m. rafinerijų produkcija buvo 10½ mil. tonų. (Tais pat metais SSSR — 34,000,000 tonų, šiuo metu apie 10,15 mil. to; USA — 227,000,000 to.) 1937 m. Chorassau ir rytų Masader žibalo laukai buvo perleisti koncesijai American-Iranian Oil Co. Ši bendrovė dar tik tyrinėja žibalo laukų versmes.

Nemažai iškasmą anglių, geležies, vario, švino, nikelio, mangano ir kt. žemės mineralų, bet visi šių turtų galimūnai galutinai dar neištirti. Tenka pastebėti, kad, be žibalo rafinerijų ir kilmų pramonės, kita pramonė yra tik kūrimosi pradžioje.

Geležinkelio tinklas labai menkas, viso tik 2309 km. (Lietuvoje 1938 m. 2763 km, Latvijoje — 3,350 km, Vokietijoje — 58,967 km).

Tai štai kaip atrodo šių dienų Persija, tas labai tipingas rytiškumo kraštas, apie kurį dabar visas pasaulis daug kalba ir kuris yra pavojingiausioji taikai vieta!

—A. Rotulietis

—Teisingumo departamentas prašo prisiėmusius teisėjus apkaltinti Douglas Chandler ir Robert Best, kurie 1943 metais kalbėjo per Berlyno radiją.

„Birutė“

Last week I described a young lady. This week I'll take a pot-shot at a young man. Under the circumstances, I'm trying to be partial to both sexes, if such a thing is possible.

The male in question happens to be an unruly-haired blonde. He is well over six feet, broad-shouldered and athletic. Features are rugged with a pug-nacious chin dominant. He hides his personality behind spectacles.

This chap leans toward boogie-woogie which he seemed to have picked up in the army, double-edged talk and bow-ties. He seems to be addicted to all types of sport clothes. He truly is — the sweater king.

His temperament has dedicated him to caricatures. He wields a tempera-brush for a commercial advertising company. And continues to absorb more art at the Art Institute. That's right — the lad is an artist's.

His official capacity at Birutes is to sling words. What words???? Why, this column. Why am I writing it then — because I've been pinch-hitting for him, until such a time he takes the job off my hands.

I give you — Ozzie Balciunas.

Mr. Byanskas was certainly surprised to see the whole chorus dressed to kill last Friday. He was curious, but later in the evening, after rehearsal, he found out. The chorus trooped down in full force to the L.U.C. Dance. There, I noticed Ed Norbut traipsing the light fantastic with a tiny brunette. And Wally Pratt was selling tickets for our opereta "Cigona" right and left.

Well! I do hope the L.U.C.ers will pay the compliment back at our big date.

This, then, concludes my little flight into psychoanalysis — such as it is! Don't despair, my humor isn't always dry and the future might reveal many things, yet....

— JAM.

Raminančioji jo šiluma palengvina kankynę

STRENU GELOS

• Prisiėmė prie milijonų tu, kurie prisiekia Johnson's NUGAROS PLASTERIU — PAGAMINTU taip, kad greit palengvintų nugaros skausmus. Daktarų išbandymai šitą žmonių įrodė, kad jis PATARNAUJA!

• Vartojant šį plasterį, tai lyg naudoti kaštinamąją paduokaitę, tačiau jį darbe. Skausmas vaistai sužadiną kraują aplinkotaka, SILDŽI jus nugarą, atitaisuoja skausmą ir sustingimą. Jis svarus. Jo įdėta testais kelias dienas.

• Johnson's NUGAROS PLASTERIS saugo nuo užsikimšimo. Pastiprina raumenis, duoda atramos pacioj skaudamajai vietai. Jį gamina Johnson & Johnson — vadas, kuris reiskė kokybę per 50 metų. Visose vaistinėse.

FLOOR SANDERS, WALL-PAPER STEAMERS, ELECTRIC PAINT SPRAYERS RENTED AND SOLD

STANLEY YANAS HARDWARE AND PAINTS

2817 W. 63rd St. PROSPECT 1297 CHICAGO

GEHL STOKERS

EVEN HEALTHFUL HEAT AT LOWER COST
GEHL STOKER SALES
7308 HALSTED TRI. 4191
(NIGHT PHONE STE. 4182)

ATIDA Taisome Refrigeratorius

STOKERIUS, RADIOS, SKALBIAMAS MASINAS IR T. T. Visokios Išdirbystės

Darbas Garantuotas

SCIENTIFIC REFRIGERATION

5306 S. Ashland av.

Telefonuokit GROVEHILL 7576, GROVEHILL 1983—TRIANGLE 0073

CONRAD FOTOGRAFAS

Studija įrengta pirmos rūšies su moderniais užlaidomis ir Hollywood'o šviesomis. DARBAS garantuotas.
414 W. 63rd ST.
Tel. ENG. 6883-44

EXTRA! EXTRA! Permainytas vardas ir adresas.

MONARCH LIQUOR
Lietuviškas Žydukas
Nathan 3529 S. HALSTED ST.
Kanter Phone YARDS 6054

JAMES TAVERN

Degtinė, Vynas, Alus ir malonus patarnavimas dėl visų
JAMES JANULEVICIUS, Sav.
3107½ S. Halsted St.
Tel. CALUMET 2476

Westwood Liquors

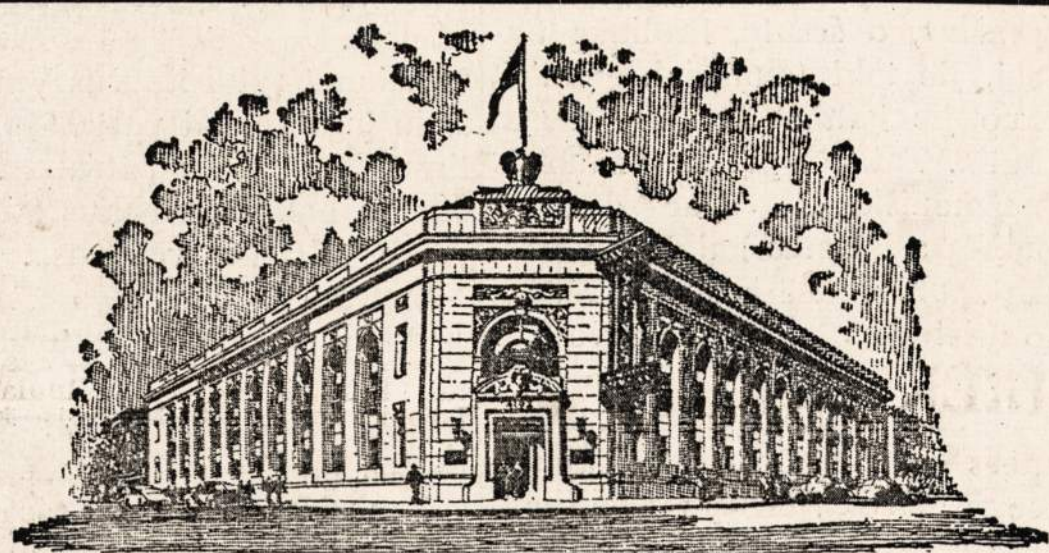
Didelis pasirinkimas degtinės, vyno amerikoniško ir importuoto alaus įvairių rūšių, keisais ir bonkomis nešties namo.

AL. SIMKUNAS, Sav.
2441 W. 69th St.
Tel. PROSPECT 5951

RED-ITCHY-SCALY ECZEMA

Effective Home Treatment Promptly Relieves Torture!
First applications of wonderful soothing medicated Zemo—a doctor's formula—promptly relieve the intense itching soreness and start at once to help heal the red, scaly skin. Amazingly successful for over 30 years! First trial of marvelous clean, stainless Liquid Zemo convinces! All drug stores. Only 85¢.

„NAUJIENAS“ skaito geri lietuviai. —PIRMADIENIS, SPALIO 21, 1946

PASKOLOS ANT MORGICIŲ — 4%

BE KOMISENO
TURTAS \$17,000,000.00—ATSARGOS FONDAS \$1,500,000.00
Taupymo skyriuje dabar mokame 2%. Per 37 metus visados išmokėjom ant pareikalavimo

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
UNDER U. S. GOVERNMENT SUPERVISION
4192 ARCHER AVE. Tel. VIRGINIA 1141
JUSTIN MACKIEWICH, Pres. and Mgr.

JOS. F. BUDRIKO Krautuvė
RAKANDAI, RADIOS, PĖČIAI, GERIAUSIŲ IŠDIRBYSČIŲ:
PARLOR SETAI, EUREKA, HOOVER, GENERAL ELECTRIC
DULKIŲ VALYTUVAI. Tuoj pristatome jums. Čia gausite tokių prekių, kokių kitur yra sunku gauti.

DIDELĖ JEWELRY KRAUTUVĖ

AUKSINIAI ŽIEDAI, LAIKRODŽIAI, DEIMANTAI, AUKSINĖS PLUKSNOS IR LIETUVIŠKI RAKANDAI.

Expertas laikrodininkas sutaiso gerai laikrodžius.

Jos. F. Budrik INC.

3241 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.
Telefonas CALUMET 7237

Atidara pirmadieniais ir ketvirtadieniais visą dieną iki 9 v. vakaro.
BUDRIKO RADIO VALANDOS:
WCFL—1000 k. Nedėlios vakare 9:30 valandą
WHFC—1450 k. Ketvirtadienio vakare 7:00 valandą.

Gerėkitės surinktų javų smagiu skoniu

Amerikiečių Labiausia Megiama Degtinė

Mano surinkti javai tikrai laimės jūsų pamėgimą, nes jie yra gausūs SMAGIU SKONIŲ.

Gaukite Atlyginimą iš Smagaus Rytmetinio Skonio! Laukia jus... ekstra ir special pasigardžiavimas kiekviena gerkšnyje Schenley Reserve. Tas Saulėto Ryto skonio... nepalyginamas, mes manome, į bet kokią degtinę... padarė Schenley Reserve Amerikos labiausia populiare degtinė!

SCHENLEY RESERVE

Blended Whiskey 86 proof. 65% grain neutral spirits. Copr. 1946, Schenley Distillers Corp., N.Y.C.

PRE-WAR QUALITY
3—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.—PIRMADIENIS, SPALIO 21, 1946

